

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет*

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Тема: _____

Економічний аналіз діяльності господарюючого суб'єкта

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітня програма 6.051.00.06 «Економіка і бізнес»

Завідувач кафедри: _____ */Карінцева О.І./*

Керівник роботи: _____ */ Дериженко О.М./*

Виконавець: _____ */Гаврилов О.М./*
П.І.Б.

Група: _____ *Ез-71С_*
шифр

Суми 2021

Реферат

Кваліфікаційна робота містить 33 сторінок тексту; 3 розділа; 7 рисунків; 2 таблиць; 33 формули, перелік літератури складається з 48 джерел.

Мета даної роботи вивчення характерних особливостей аналізу оцінки господарської діяльності на прикладі конкретного підприємства.

Об'єкт дослідження – показники господарської діяльності ДП МО “АВІАКОН”.

Метод дослідження – аналіз, порівнювання, табличний та графічний методи представлення даних та матеріала.

У першому розділі роботи «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ» – розглядаються предмет та види економічного аналізу, досліджено методи та методика аналізу господарської діяльності.

У другому розділі «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДП МО “АВІАКОН”» - наведена коротка характеристика об'єкта дослідження, проаналізовано основні результати діяльності підприємства.

У третьому розділі «АНАЛІТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП МО “Авіакон”» – проведено аналіз його діяльності по показникам ділової активності, рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності.

Ключові слова: економічний аналіз, господарська діяльність, обсяги виробництва, основні засоби, заробітна плата, фінансовий стан, коефіцієнт, заборгованість, оборотні кошти, витрати, рентабельність.

Зміст

Реферат	3
Вступ	4
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ	6
1.1 Предмет та види економічного аналізу	6
1.2 Методи економічного аналізу	8
2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДП МО “АВІАКОН”	13
2.1 Загальна характеристика підприємства	13
2.2 Основні результати діяльності підприємства	18
3. АНАЛІТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП МО “Авіакон”	27
3.1 Показники майнового стану нашого підприємства	27
3.2. Показники ділової активності	29
3.3. Показники рентабельності	31
Висновки	33
Перелік використаних джерел	35

Вступ

Розвиток будь-якої економіки об'єктивно супроводжується постійним підвищенням значущості теоретичних і практичних проблем ефективності розвитку, що обумовлені трансформаційними процесами, цифровізацією та рухом суспільства в напрямку сталого розвитку [12, 16, 24, 26, 28, 29, 30]. Дедалі очевиднішою стає роль ефективності розвитку як одного з найважливіших багатовимірних системних категорій, яка проявляється одночасно як критерій і необхідна умова, що визначає розвиток підприємств по шляху науково-технічного та інноваційного прогресу [4, 5, 18, 23, 25, 27]. При цьому найважливішим підґрунтям ефективного розвитку є економічний аналіз діяльності певного підприємства, який дає можливість приймати відповідні управлінські рішення.

Варто наголосити на можливостях економічного аналізу як засобу, який сприяє управлінню підприємством. Процес управління будь-якою системою складається з двох етапів. На першому на підставі відповідної інформації та її аналітичного опрацювання оцінюють стан і динаміку того чи іншого процесу, на другому, якщо аналіз визначить необхідність втручання з метою зміни якихось параметрів у процесі, — приймається відповідне управлінське рішення. Причому аналітик може підготувати для менеджера навіть проект цього рішення.

В умовах ринкових відносин система планування всередині підприємства зберігається, але змінюються його обсяги і деякі підходи. Економічний аналіз забезпечує необхідне обґрунтування планових показників, оскільки його оцінки досягнутого рівня виробництва та витрачання ресурсів, з одного боку, і попиту, ринкових цін та ефективності роботи — з іншого, є основою планування діяльності підприємства.

Перед економічним аналізом з самого початку були поставлені такі завдання:

- 1) оцінювання діяльності підприємства, його виробничих та інших підрозділів, окремих явищ і показників;

2) виявлення і визначення величини внутрішньогосподарських резервів.

Згодом життя висувало й інші завдання, розв'язання яких сприяло виникненню нових розділів і напрямів у розвитку даного курсу. Найважливіше серед них — сприяння оперативному управлінню підприємством і поточному контролю. Це, зокрема, зумовило появу оперативного аналізу.

В даний час, внаслідок значної різноманітності видів і напрямів економічного аналізу виникає потреба в класифікації видів аналізу. Однією із загально визнаних ознак групування є поділ окремих видів аналізу залежно від часу проведення. Виходячи з цього виділяють такі види аналізу: наступний (ретроспективний), оперативний та попередній.

Мета даної роботи – вивчення характерних особливостей аналізу оцінки господарської діяльності на прикладі конкретного підприємства. Основними задачами даної роботи є: розгляд теоретичних основ економічного аналізу, детальне вивчення методичних підходів до аналізу показників обсягів виробництва продукції та використання фінансових ресурсів підприємства, а також проаналізувати господарську діяльність на прикладі Державного підприємства "Авіакон" (ДП МО "Авіакон").

1 Теоретичні основи економічного аналізу

1.1 Предмет та види економічного аналізу

Застосування економічного аналізу на сучасному підприємстві - це застосування системи спеціальних знань, пов'язаних з вивченням існуючих економічних процесів на підприємстві, темпів, пропорцій, а також можливих перспектив розвитку, з виявленням їх глибокої суті і причин різних відхилень від планових показників, договірних зобов'язань, виробництва. можливості, і об'єктивна оцінка їх реалізації

Варто відзначити можливості економічного аналізу як інструмент що сприяє управління бізнесом. Будь-яке управління може складатися з 2-х фаз. По-перше, на основі відповідної інформації і її аналітичної обробки оцінюється стан і динаміка цього процесу, по-друге, якщо аналіз визначає необхідність втручання, щоб змінити які параметри в процесі, прийнято відповідне управлінське рішення. Крім того, аналітик також може підготувати проект цього рішення для менеджера.

В сучасних економічних умовах система планування всередині компанії зберігається, але змінюються її обсяги і деякі підходи. Так, економічний аналіз надає необхідне обґрунтування для розрахунку планових показників, оскільки його оцінка рівня виробництва і споживання досягнутих ресурсів, по-перше, і попиту, ринкових цін і продуктивності праці, по-друге, є базою для планування діяльність підприємства.

Для застосування економічного аналізу на підприємстві треба знати який саме вид економічного аналізу для нього є актуальним. Виділяють наступні види економічного аналізу (рис. 1.1).

Фінансово-економічний аналіз

- здійснюється після закінчення кварталу або року на підставі відповідного звіту підприємства. Головний акцент у цьому аналізі робиться на вивченні й оцінюванні ключових результативних і фінансових показників роботи підприємства. Насамперед це стосується показників прибутку та рентабельності, а також продажу продукції. Багато уваги приділяють вивченню основних показників фінансового стану, руху грошових коштів і капіталу. Інші виробничі показники та витрати вивчають вибірково і в такому обсязі, щоб пояснити відхилення в прибутку та у зміні фінансового стану підприємства. Такий аналіз звичайно проводять сторонні установи, які мають тісні зв'язки з даним підприємством: фінансові та банківські установи, адміністративні, наукові та посередницькі організації

Техніко-економічний аналіз

- на відміну від фінансово-економічного, є більш змістовним і різнобічним. Його також називають внутрішньогосподарським. Крім економічних показників у ньому значна увага приділяється вивченню даних про використання техніки і технологій, інших матеріальних ресурсів підприємства. Для цього аналізу використовують дані первинного бухгалтерського обліку та інші джерела інформації. Техніко-економічний аналіз звичайно має значну галузеву специфіку, тоді як методика фінансово-економічного аналізу однакова для всіх підприємств

Статистико-економічний аналіз

- перебуває на стику статистики та економічного аналізу. Він вивчає діяльність не підприємств, а великих господарських комплексів, регіонів, галузей і народного господарства країни в цілому. Основним інформаційним джерелом може бути статистична звітність відповідних господарських одиниць, статистичні збірники й обстеження. У методиці цього аналізу провідну роль відіграють статистичні методи дослідження та обробки інформації

Порівняльний аналіз

- як і статистико-економічний, використовує для своїх потреб більший обсяг інформації, ніж перші два аналізи. Але він обмежується даними кількох споріднених підприємств. Завдяки додатковим зіставленням даних і орієнтації на показники кращих підприємств у галузі він дає змогу одержати більш обґрунтовану оцінку роботи підприємства, яке аналізується. При цьому простіше і надійніше можна вишукати і резерви. У зв'язку з цим порівняльний аналіз іноді характеризують як найкращий засіб пошуку та обґрунтування внутрішньогосподарських резервів виробництва

Функціонально-вартісний аналіз

- відносно новий вид аналізу, і тому його методика ще не є досконалою. Предмет його вивчення в більшості випадків пов'язаний не з роботою підприємства, а з випуском та експлуатацією певних видів продукції. Такий підхід, крім традиційної виробничої інформації, потребує докладних даних щодо експлуатаційних характеристик виробів. Упровадження цього виду аналізу є доцільним у тому разі, якщо він вивчає ефективність відносно дорогої техніки з досить великими обсягами її виробництва. Цей аналіз концентрує увагу на показниках використання продукції, ефективності її застосування у користувачів. Головні резерви такий аналіз вбачає в удосконаленні конструкції виробу, оптимізації його окремих функцій, виявленні його слабких або навіть зайвих функціональних можливостей. Зменшення зайвих функцій виробу, спрощення конструкції та інші технічні заходи дають змогу налагодити виробництво високоефективної техніки і при цьому скоротити витрати на нього. На жаль, дослідження за допомогою цього виду аналізу нині стикаються з труднощами, пов'язаними з відсутністю налагодженої системи збирання необхідної інформації від користувачів продукції.

Оперативний (поточний) аналіз

- здійснюють на підприємствах і в його підрозділах безпосередньо в процесі господарської діяльності, або відразу по закінченні окремих виробничих чи інших робіт. При цьому основну інформацію для аналізу постачає оперативний облік, що виключає пасивне очікування звітних даних

Рис.1.1. Види економічного аналізу

1.2 Методи економічного аналізу

Економічний аналіз, як і будь-яка наука, що вивчає свій предмет за допомогою певного методу. Є багато різних методів. Розрізняють загальні та індивідуальні методи дослідження. Якщо перші зазвичай використовуються майже повсюдно, то індивідуальні підходять для вирішення вузького кола завдань. При проведенні аналізу користуються здебільш добре поширеними і відомими методами. (див. рис.1.2)

Рис.1.2 Методи економічного аналізу (ЕА)

Розглянемо найбільш поширені із них.

До основних видів ЕА належить деталізація. Більшість показників, по яким оцінюють роботу підприємств, є підсумкові. Розкладання підсумкових показників дозволяє побачити істотні відмінності первісних показників. Тому підприємству необхідно переходити від загальних показників до більш детальних і послідовно розкладати загальні показники на складові. Тому цей метод аналізу отримав назву деталізація.

Детальну оцінку предметам і явищам можна дати шляхом порівняння. Порівняння - це метод аналізу, завдяки якому досліджуваний об'єкт (явище) характеризується за допомогою кореляції, вимірювання, порівняння з іншими подібними об'єктами (явищами). Зазвичай, порівняння проводиться з відомими об'єктами, які служать еталоном певних властивостей або атрибутів. Такими стандартами є норми, нормативи, стандарти, ціни і т.п.

Порівнянням можна користуватися за умови, що порівнюються об'єкти, явища і показники, які можна порівнювати. Тому порівнянність - одна з основних проблем ЕА. Щоб показники були порівнянні, використовуються наступні допоміжні прийоми. (див. рис.1.3)

Алгоритм
підготовки
показників
для
порівняння

1. Нейтралізація цінового фактора (перерахунок показників обсягу в однакову оцінку);

2. Нейтралізація можливих кількісних відмінностей (різні обсяги виробництва);

3. Нейтралізація відмінностей в структурі (наприклад, розрахунок індексів фіксованого складу);

4. Використання при порівнянні однакових періодів часу;

5. Розрахунок порівнюваних показників за єдиною методикою;

6. Виключення інших відмінностей в умовах роботи кількох підприємств

Рис. 1.3 Алгоритм підготовки показників для порівняння

При вивченні більш складних явищ використовується метод моделювання, за допомогою якого будують зменшені об'єкти або умовні, замінюючи реальні предмети або явища в нашій уяві.

Моделі бувають як матеріальними (фізичними), так і абстрактними. Серед останніх виділяють описові (словесні), графічні, математичні. Побудова моделей є найпростішим, а іноді і найдешевшим способом досліджувати сутність предметів і явищ. Моделі дозволяють дослідникам зосередити свою увагу на найбільш важливих характеристиках об'єктів, сприяють швидкому накопиченню знань, необхідних в різних умовах роботи. Застосування моделювання гарно поєднується з іншими методами і прийомами.

Процес аналізу складається з балансу товарної продукції, інших балансів часткових відхилень, послідовність дії факторів. Однак найчастіше використовується різновид балансового методу – сальдовий метод. Він допомагає визначити значення фактору, що залишився, маючи відомими суму всіх інших факторів (окрім останнього).

Однак слід використовувати цей метод дуже обережно, так як будь-який прорахунок на ранніх етапах автоматично приводе до помилок на останньому етапі розрахунку. Тобто, ця помилка буде мати системний характер.

Якщо на показник, що розглядається, впливає декілька чинників, необхідно визначити відповідний вплив кожного з них. Тоді використовується спеціальний метод - елімінування (усунення). Цей метод базується на тому, що виключаючи взаємовплив факторів, послідовно враховується вплив кожного фактору на остаточний показник, коли інші чинники залишаються незмінними.

Ланцюгові підстановки. Для визначення факторів будується таблиця, в якій зліва направо вказані всі необхідні фактори, від кількісних до якісних. Далі розглядається «добуток факторів» і, нарешті, вказується стовпець для знаходження величини впливу факторів. Наявні показники планові або базові записуються в перший рядок таблиці (тобто відбувається нульова підстановка).

Метод абсолютної різниці полягає в тому, що обчислення, які виконуються в таблиці ланцюгових заміन, можна спростити, якщо при кожній заміні змінюється абсолютне значення фактору, що розраховується по відхиленню його фактичного значення до базового (планового) значення.

Метод відносної різниці. Цей метод заснований на розрахунку процентної різниці. Величина впливу кожного фактору розраховується множенням різниці суміжних показників (відсотків) на планову величину узагальнюючого показника. Розрахунки слід проводити в табличній або в нетабличній формі.

Таблиці використовуються для збору, обробки та зберігання цифрової інформації. Форму таблиць і їх зміст треба спрогнозувати завчасно, тобто до того, як приступили до аналізу явищ. Аналітичні таблиці, як правило, відрізняються від всіх таблиць щодо простотою структури, компактністю і прозорістю. Таблиця може містити не тільки основну, а і додаткову інформацію для порівняння (наприклад, планові і середні показники або статистичні дані за минулі періоди), а ще проміжні підсумки, проценти, відхилення.

В процесі збору інформації та заповнення таблиць можуть виникнути деякі технічні труднощі, якщо виявилось багато інформації.

Для забезпечення компактності таблиць:

1. спрощують чи округлюють (до тисяч, мільйонів тощо) вихідну інформацію;

---

2. скорочують або частково відкидають другорядні дані;

---

3. об'єднують дані у групи і підраховують проміжні підсумкові показники або передають через середні показники;

---

4. комбіновано показують частину показників у деталізованому вигляді, а інші розміщують разом в одному рядку (як «інші»);

---

5. поділяють вихідну інформацію на кілька самостійних сукупностей з наступним складанням кількох простіших таблиць з вузьким змістом;

Рис. 1.4 Правила заповнення таблиць

Метод динамічних рядів складається в порівнянні не двох, а більшої кількості предметів, показників. Виділяють інтервальні і моментні динамічні ряди.

Аналіз динамічних рядів дозволяє визначити:	1. напрям зміни показників (збільшення, зменшення, сталість або нестабільність);
	2. наявність тенденцій у зміні показників;
	3. середній рівень показників і варіації

Рис. 1.5 Застосування методу динамічних рядів

Широко також використовуються методи вибірки і групування, метод кореляції, середні і відносні показники. Зауважимо, особливу увагу слід приділити використанню графічних методів аналізу. Дні методи в поєднанні з комп'ютерною технікою дозволяють краще зрозуміти наслідки аналізу.

В економічному аналізі все частіше використовуються соціологічні методи дослідження. В першу чергу, серед них, слід зазначити анкетування, опитування та інтерв'ю.

РОЗДІЛ 2 ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ДП МО “АВІАКОН”

2.1 Загальна характеристика підприємства

Об'єктом дослідження є Державне підприємство “Авіакон” (ДП МО “Авіакон”).

Після розпаду СРСР більшість із заводів, які виконували замовлення оборонно-промислового комплексу, опинилися у скрутному становищі. Міністерство оборони України різко зменшило замовлення через брак коштів, а заявки із виготовлення, модернізації, ремонту озброєння, техніки із країн СНД стали рідкістю. Єдине, що дало змогу окремим підприємствам ще перебувати на "плаву", це замовлення з ремонту озброєння та техніки для деяких зарубіжних країн, виготовлення продукції для народного господарства.

У такій складній ситуації опинилися спеціалісти і нинішнього Державного підприємства України "Авіакон", яке свою історію бере ще з часів авіаремонтних майстерень училища пілотів “Главсевморпути” (1939 рік). За часи Великої Вітчизняної війни на заводі виконувалися ремонтні роботи літаків Р-2, Пе-2, ЛІ-2, Ту-2, Іл-4 авіаційних двигунів М-17, М-11, М-100, М-105, АШ-82, АШ-88Б. У мирний час спеціалісти розпочали ремонт нового покоління реактивних літаків Ту-16, Ту-95, Ту-22М2. Фахівці заводу стали провідними у мережі ремонтних заводів авіації ВМФ. За високі показники та заслуги у ремонті нових зразків авіаційної та морської техніки в 1986 році колектив заводу нагороджено пам'ятною відзнакою "За высокую эффективность и качество работы в пятилетке" та занесено на Всесоюзну Дошку Пошани.

Завод вижив у буремні роки війни, післявоєнні часи, встав на ноги, досягаючи визнання світового масштабу. Тож дозволити втратити усі напрацювання колектив не міг. Було вирішено знаходити замовлення у інших державах. Поїздки, контракти, переговори дозволили заключити перші закордонні контракти. Завод знову запрацював на повну силу.

Сьогодні виробнича діяльність ДП "Авіакон" розвивається досить успішно. Тільки у 2019 році виконано ремонт та технічне обслуговування 8 гелікоптерів типу Мі-26 для авіакомпаній ОАЕ, ПАР, США. Після ремонту до було відправлено 2 гелікоптери Мі-24. Сума контракту складала майже 2 млн. доларів США.

Фахівці підприємства проводять ремонт Мі-26, Мі-24, Мі-8МТ усіх модифікацій. За ліцензійним договором із ПАТ "Авіаційний комплекс ім. С.В.Ілюшина" (Російська Федерація) на базі ДП "Авіакон" створено сервісний центр з обслуговування та модернізації гелікоптерів типу Мі-24. Це дасть змогу протягом року виконувати роботи на 9 літаках на загальну суму майже 1,5 млн. доларів США. Також на 2017 рік укладено контракти на обслуговування 13 літаків ІЛ-78 для різних країн.

Крім цього, на ДП "Авіакон" проводиться обслуговування і ремонт літаків, агрегатів та вузлів повітряних суден, середній ремонт авіаційних двигунів Д-30 КП, Д-30 КП2. Успішно виконується у Конотопі і ремонт допоміжних силових установок, проводиться освоєння ремонту ДСУ Та-6В, Та-8, ТГ-16, Та-12.

Авіаремонтники володіють унікальними методами із усунення корозії, нанесення захисних покриттів, фарбування літака за індивідуальним замовленням. Важливо і те, що фахівці підприємства мають можливість проводити дефектацію і поновлення пошкодженої авіаційної техніки на місцях базування.

Авіаційне підприємство має можливість цілодобово приймати і відправляти гелікоптери, які прибувають для проведення робіт та технічного обслуговування. Таке рішення Уряду сприяє розширенню міжнародних зв'язків вітчизняних авіаремонтних підприємств, піднесенню іміджу України як авіаційної держави.

7 червня 2005 року був створений концерн "Авіавоєнремонт". До його складу увійшли 10 державних підприємств МО України, у тому числі "Авіакон". Поштовхом для створення стало вивчення досвіду авіаремонтної галузі передових країн світу та поточного стану світового конкурентного середовища, у якому працюють українські підприємства. Прагнення керівників та колективу підприємства до створення подібного об'єднання відслідковувалося протягом останніх років. Тому втілення такої ідеї у життя як державного господарського

об'єднання стало логічним наслідком вивчення світових закономірностей і тенденцій, що останнім часом спостерігаються у практиці господарювання розвинутих країн світу з урахуванням ринкових перетворень у державі, реформування економічного і господарського сектора в ЗС України, наближення стандартів української армії до армій європейських країн.

Концерн створений для забезпечення та координації ремонту, модернізації та виробництва авіаційної техніки, надання послуг за державним замовленням.

Основними завданнями Концерну є:

- централізація та координація науково-технічного і виробничого розвитку, інвестиційної, фінансової, зовнішньоекономічної та інших видів діяльності учасників, що входять до його складу;

- забезпечення капітального та середнього ремонту;

- модернізація авіаційної техніки та майна;

- надання інших послуг як на вітчизняному, так і на закордонному ринках;

- забезпечення ефективного використання основних фондів, трудових, матеріальних, фінансових та інших ресурсів учасників;

- здійснення комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, що виготовляється учасниками;

- вирішення питань соціально-економічного розвитку учасників;

забезпечення учасників дотриманням вимог технологій виробництва, повноти його прибуткування, зберігання продукції, збереження державної власності, раціонального використання фондів.

Окрім цього, назріла необхідність збереження висококваліфікованих кадрів, які зосереджені на підприємствах МО України, та залучення інвестицій для розвитку галузі і розробки концепції її розвитку, в основі якої - потреба у модернізації та технічному оновленні і "переозброєнні" виробництва. На сьогодні це необхідна умова, щоб утриматися на ринку та скласти конкуренцію іншим підприємствам – виробникам. Враховуючи, що частка замовлень МО України останнім часом зменшується, потрібно суттєво збільшити кількість замовників із інших міністерств, відомств, суб'єктів господарювання на

внутрішньому/зовнішньому ринках. Важливою складовою частиною діяльності концерну є також створення найбільш оптимальної формули виробничої кооперації підприємств між собою.

Головним у діяльності будь-якого виробника є отримання прибутку. На сьогодні всі підприємства Концерну є прибутковими, і в подальшому їхні показники тільки зростатимуть. Про це вже свідчать результати 2010 року. До того ж у своїй роботі керівники Концерну намагаються враховувати інтереси всіх сторін: і держави, і МО України, і Концерну, і кожного окремого підприємства, і трудових колективів. Лише в таких підходах вбачається запорука стабільності, впевненого курсу в роботі концерну.

Схема управління ДП МО “Авіакон” відображена рис. 2.1

Підприємство очолює директор, якому підпорядковуються наступні фахівці:

– Головний інженер визначає науково-технічну політику, перспективи розвитку підприємства і шляхи реалізації комплексних програм з усіх напрямів удосконалення, реструктуризації, реконструкції і технічного переозброєння виробництва, його спеціалізації та кооперування.

– Заступник директора з зовнішньоекономічної діяльності організує комплексне вивчення та аналіз зарубіжних ринків, перспектив їх розвитку.

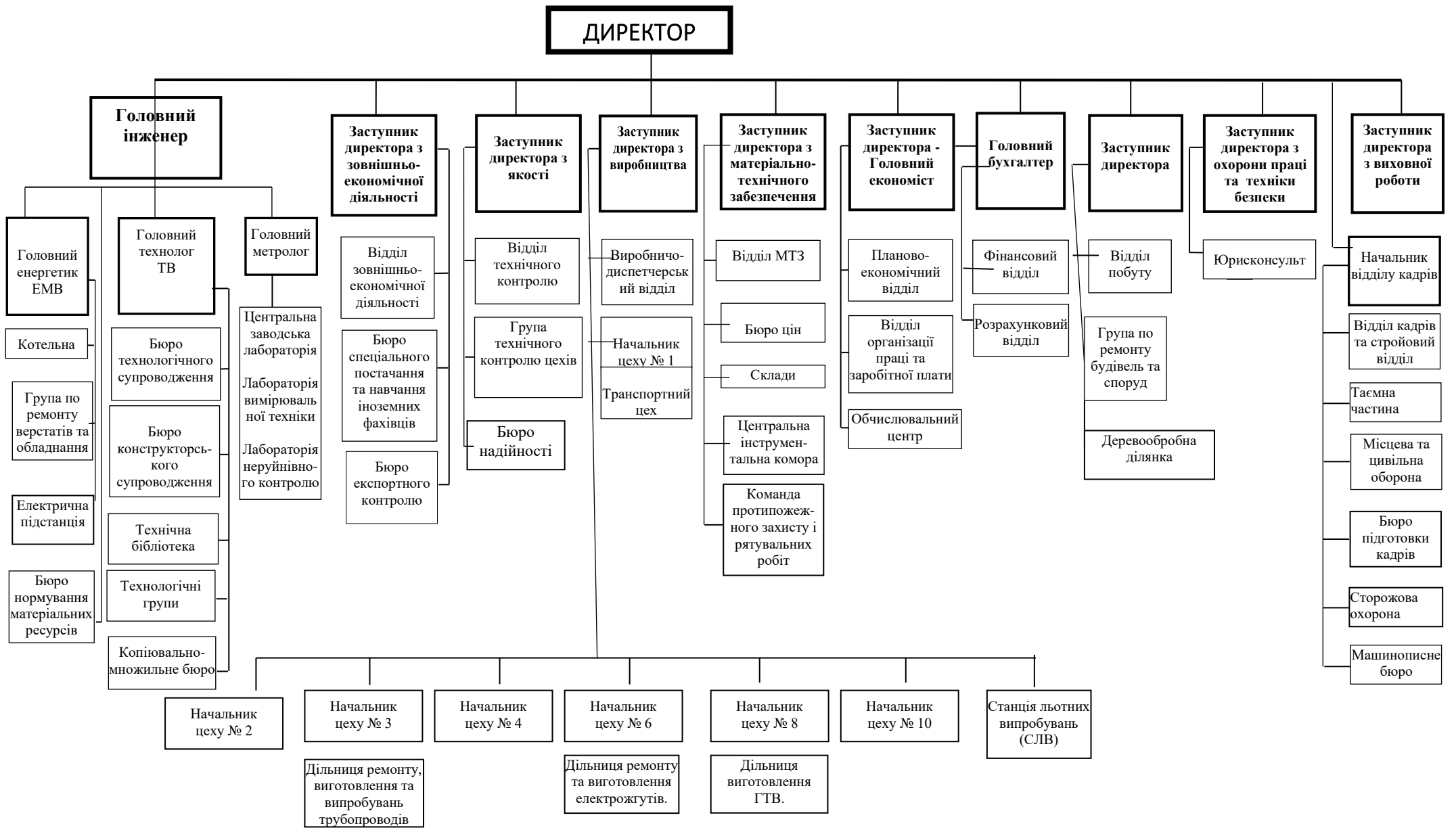

Рис 2.1 Організаційно-структурна схема ДП МО «Авіакон».

– Заступник директора з якості забезпечує проведення різноманітних робіт з контролю якості продукції.

– Заступник директора з виробництва забезпечує оперативне регулювання технологічного процесу.

– Заступник директора з МТЗ організує забезпечення підприємства всіма необхідними для його виробничої діяльності матеріальними ресурсами (сировиною, матеріалами, напівфабрикатами, конструкціями, запасними частинами, спецодягом, господарчим інвентарем і таке інше).

– Заступник директора – Головний економіст розробляє та організує впровадження заходів щодо підвищення ефективності.

– Головний бухгалтер забезпечує організацію бухгалтерського обліку господарсько-фінансової діяльності підприємства, здійснює контроль за ефективним використанням ресурсів.

– Заступник директора з побуту забезпечує нормальні умови роботи.

– Заступник директора з охорони праці та техніки безпеки здійснює контроль за створенням безпечних умов праці на підприємстві.

– Заступник директора з виховної роботи забезпечує створення сприятливих соц.-психологічних умов.

Така організаційно-структурна схема забезпечує ефективне управління підприємством і його високу продуктивність.

2.2 Основні результати діяльності підприємства

Здійснимо аналіз господарської діяльності ДП МО "Авіакон".

Виконання плану виготовлення продукції на пряму залежить від того, як підприємство забезпечене ОФ. Наявність основних засобів наведено у табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Наявність та використання ОФ

Показник	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення (+,-) 2019 р до 2017 р
Вартість основ. засобів, тис.грн	8900	9400	11000	+2100
Амортизація, тис.грн	200	250	300	+100
Фондовіддача, грн.	0,4156	0,4237	0,4245	+0,01
Фондомісткість, грн.	2,4475	2,4135	2,3215	-0,13
Фондоозброєність, грн	9,5	10,4	11,8	+2,3

Аналізуючи розрахункові дані табл. 2.1, можна зазначити, що підприємство забезпечено основними засобами, так як останні три роки намітилася тенденція до зростання основних фондів на 2100 тис. грн. Зокрема, керівництво нашого підприємства приділяє увагу оновленню основних засобів. При цьому фондоозброєність зросла на 2,3 грн. Основні фонди використовуються ефективно, про що свідчить зростання показника фондовіддачі.

Вартість ОФ зростає з кожним роком, що показує позитивну тенденцію розвитку підприємства.

Але цього у умовах сьогодення недостатньо. Треба проаналізувати й персонал. Нераціональний склад працюючих досить часто спричиняє негативний вплив на якість та динаміку обсягу продукції. Тому далі аналізуємо забезпеченість персоналом та їх використання наведено у табл.2.2.

Таблиця 2.2 - Забезпеченість підприємства ТР та їх використання

Показники	2017 рік		2018 рік		2019 рік		Відхилення (+,-) 2019 р до 2017 р	
	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план
Середньоспискова чисельність, чол.	1145	1150	1102	1100	1013	1032	-132	-118
Фонд роб. часу 1 працівника, год	1640	1680	1645	1680	1635	1680	-5	0
Річна продукт.ь праці, тис.грн.	3977,90	4135,90	4563,30	4589,60	4990,00	4868,90	1012,10	733,00
Фонд заробітної плати, тис.грн.	35063,24	34054,95	35431,20	31419,30	34889,18	30183,77	-174,06	-3871,18

Аналізуючи розрахункові дані табл. 2.2 можна зауважити, що середньо-спискова чисельність працівників на 2019 рік по відношенню до 2017 роком зменшилась на 132 чоловіка. Зменшення чисельності персоналу відбулося за рахунок скорочення штату та оптимізації робочих місць (об'єднання двох або кількох подібних видів робіт і закріплення них за певним працівником) в період економічної кризи. ФЗП зменшився у зв'язку із зменшенням кількості працівників підприємства. Отже, за рахунок оптимізації робочих місць збільшився обсяг робіт, виконуваних одним працівником, що дозволило працівникам підприємства отримувати вищу заробітну плату.

Виробнича діяльність підприємств характеризується системою показників. Основні економічні показники діяльності підприємства наведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 - Основні економічні показники ДП МО "Авіакон"

Показники	2017 рік		2018 рік		2019 рік		Відхилення (+,-) 2019 р до 2017 р	
	факт	план	факт	план	факт	план	факт	план
Вартість товарн. продукції, тис.грн.	45546,9 6	47562,8 5	50287,5 7	50485,6 0	50548,7 0	50247,0 5	5001,7 5	2684,2 0
Вартість тов продукції у цінах 2017 р. тис.грн.	45546,9 6	47562,8 5	40992,2 6	42806,5 7	32793,8 1	34245,2 5	—	—
Собівартість, тис.грн.	43730,1 3	45866,1 7	48699,2 9	48401,4 7	48279,7 6	47833,9 2	4549,6 3	1967,7 5
Валовий дохід, тис.грн.	1816,83	1696,68	1588,28	2084,13	2268,95	2413,13	452,12	716,45
Чистий прибуток, тис.грн	1345,80	1256,80	1176,50	1543,80	1680,70	1787,50	334,90	530,70

Аналізуючи розрахункові дані табл. 2.3 можна зазначити, що вартість тов. продукції підприємства по відношенню до 2017 роком значно збільшилась і у 2019 році становила 50548,70 тис.грн проти 45546,96 тис.грн у 2017 році. Це спричинено підвищенням цін на послуги, які надає ДП МО "Авіакон", так як

обсяг надаваних послуг не змінився. Так як вартість тов. продукції зросла, то збільшилась і собівартість, яка у 2019 році становить 48279,76 тис.грн проти 43730,135 тис.грн у 2017 році. Чистий прибуток нашого підприємства зріс до 530,70 тис.грн. Все вищезазначене вказує на прибутковість діяльності ДП МО “Авіакон”.

Проведемо аналіз фінанс.стабільності ДП МО “Авіакон” за допомогою економічних показників за даними звітності.

Показники ліквідності

1. **К.** (покриття) показує, скільки на кожну грн. короткострокових зобов’язань припадає грн. оборотних коштів і розраховується за формулою:

$$K_{п.з.} = \frac{\text{Оборот. Засоб.}}{\text{Поточ. зобов.}} \quad (2.1)$$

$$K_{п.з.} = \frac{9400}{3920} = 2,4 \quad - \text{ на початок періоду}; \quad K_{п.з.} = \frac{11000}{3980} = 2,8 \quad - \text{ на кінець}$$

періоду.

Якщо виходимо з рекомендованого критерію 2-2,5, можемо бачити, досліджуване підприємство має задовільне значення $K_{п.з.}$, оскільки воно входить в межі. На кінець нашого періоду, у порівнянні з початком відбулося збільшення даного коефіцієнта на 0,4.

2. **К. шв. ліквідн.** показує, яку частину пот. Зобов. компанії можна покрити за рахунок найбільш ліквідних активів підприємства та ДЗ розраховуємо так:

$$K_{п.л.} = \frac{\text{Гр. засоб.} + \text{Поточні ф. інвестиц.} + \text{Дебітор. Заборг.ь}}{\text{Поточн.зобов.}} \quad (2.2)$$

$$K_{п.л.} = \frac{800 + 500 + 400}{3920} = 0,43 \quad - \text{ на початок періоду};$$

$$K_{п.л.} = \frac{180 + 2100 + 17004}{3980} = 1,00 \quad - \text{ на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{п.з.}$ має значення більше 1. Даний $K_{п.з.}$ для нашого підприємства має незадовільне значення, оскільки він рівний 0,43 на початок періоду, але відбувається його збільшення на кінець до 1,00, що є позитивним. Тобто ДП МО “Авіакон” має низьку ліквідність активів на початок періоду і її підвищення на кінець періоду.

3. К. абсолютної ліквідн. показує, яка ж сама частка короткостр. Зобов'язань певної компанії може бути покрита наявними найбільш ліквідними активами. Розраховується за формулою:

$$K_{a.l.} = \frac{\text{Гр.засоб.} + \text{Пот.ф. інвестиц.}}{\text{Потоц. зобов'}} \quad (2.3)$$

$$K_{a.l.} = \frac{800 + 500}{3920} = 0,33 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{a.l.} = \frac{180 + 2100}{3980} = 0,57 \text{ - на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{a.l.}$ становить 0,25 – 0,35. Отже наше підприємство має задовільне значення $K_{a.l.}$, бо воно за межами зазначеного критерію. Укінці року, порівняно з початком відбулося збільшення $K_{a.l.}$ на 0,24, що є позитивом для діяльності нашого підприємства.

Показники фінансової стійкості

1. К. автономії показує, на скільки підприємство залежить від поз. капіталу і знаходиться так:

$$K_{авт.} = \frac{\text{Власні кош.}}{\text{Вал. Баланс.}} \quad (2.4)$$

$$K_{авт.} = \frac{6300}{560} = 11,25 \text{ - на початок періоду; } K_{авт.} = \frac{9000}{800} = 12,35 \text{ - на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{авт.}$ має значення більше 0,5. Даний $K_{авт.}$ для нашого підприємства має задовільне значення, оскільки він рівний 11,25 на початок періоду і відбувається його збільшення на кінець до 12,35, що є позитивним. Тобто, ДП МО “Авіакон” незначною мірою залежить від поз. капіталу.

2. К. фінансової залежності є зворотнім до попереднього. Розраховується так:

$$K_{фін.зал} = \frac{\text{Вал. баланс.}}{\text{Вла.кошт.}} \quad (2.5)$$

$$K_{фін.зал} = \frac{560}{6300} = 0,1 \text{ - на початок періоду; } K_{фін.зал} = \frac{800}{9000} = 0,20 \text{ - на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{\text{фін.зал}}$ має значення більше 1. Тому наше підприємство має незадовільне значення $K_{\text{фін.зал}}$, оскільки воно входить на початок періоду становить 0,1, проте на кінець періоду зростає до 0,2.

3. **К. позик. засобів** показує яких засобів на підприємстві більше чи позикових чи власних. Його знаходять так:

$$K_{\text{п.з.}} = \frac{\text{Довгостр.зобов.я} + \text{пот.ізобов.}}{\text{Власн. Кап.л}} \quad (2.6)$$

$$K_{\text{п.з.}} = \frac{2700 + 3920}{9000} = 0,7 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{\text{п.з.}} = \frac{1800 + 3980}{11200} = 0,5 \text{ - на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{\text{п.з}}$ має значення менше 1. Як видно з розрахунків наше підприємство задовольняє значення $K_{\text{п.з}}$, оскільки воно становить 0,7 на початок періоду та зменшилось до 0,5 на кінець. Розрахунки говорять про те, що ДП МО “Авіакон” має більше саме власних засобів.

4. **К. залучення позик. засобів** на тривалий термін розраховуємо за формулою:

$$K_{\text{зал.п.з.}} = \frac{\text{Довгостр. Зобов.}}{\text{Власн.капіт.} + \text{довгостр. зобов.}} \quad (2.7)$$

$$K_{\text{зал.п.з.}} = \frac{2700}{900 + 2700} = 0,23 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{\text{зал.п.з.}} = \frac{1800}{11200 + 1800} = 0,14 \text{ - на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{\text{зал.п.з}}$ з 0,1 – 0,15. Як бачимо, наше підприємство має незадовільне значення $K_{\text{зал.п.з}}$ на початок періоду та задовільне на кінець. Розрахунки говорять про те, що наше підприємство не має значних позик. засобів.

5. **К. покриття інвестицій** характеризує частку власного капіталу і довгостр. Зобов. в загальній сумі і знаходиться так:

$$K_{\text{п.інв.}} = \frac{\text{Власн. капі.} + \text{довгостр.зобовя}}{\text{Поточн. зобов.}} \quad (2.8)$$

$$K_{\text{п.інв.}} = \frac{9000 + 2700}{3920} = 2,9 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{\text{п.інв.}} = \frac{11200 + 1800}{3980} = 3,3 - \text{ на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{\text{п.інв.}}$ 0,9 – 0,75. $K_{\text{п.інв.}}$ для нашого підприємства можна оцінити як незадовільне у обох періодах. Тобто ДП МО “Авіакон” має певні довгостр.зобов’язання.

6. **К. накопичення амортизації** характеризує інтенсивність збільшення іммобілізованих коштів в ОФ і не матеріальних активах. Даний коефіцієнт визначають так:

$$K_{\text{нак. ам.}} = \frac{\text{Знос}}{\text{Перв. Варт.}} \quad (2.9)$$

$$K_{\text{нак. ам.}} = \frac{400}{5200} = 0,1 - \text{ на початок періоду; } K_{\text{нак. ам.}} = \frac{800}{6600} = 0,12 - \text{ на кінець періоду.}$$

Рекомендований критерій $K_{\text{нак. ам}}$ становить 0,25. Даний $K_{\text{нак. ам}}$ має величину нижче заданого критерію, тобто отримане значення про інтенсивність зменшення іммобілізованих коштів в ОФ і не матеріальних активах.

7. **К. співвідн. поточн. активів і нерухомості** розраховується так:

$$K_{\text{сп.}} = \frac{\text{Обор. активи}}{\text{Необор.і активи}} \quad (2.10)$$

$$K_{\text{сп.}} = \frac{7900}{8000} = 1,0 - \text{ на початок періоду; } K_{\text{сп.}} = \frac{8580}{8780} = 1,0 - \text{ на кінець періоду.}$$

З розрахунку можна сказати, що $K_{\text{сп.}}$ на підприємстві на початок та кінець періоду залишилася однаковою.

Показники ефективності виробництва

1. **Оборотн. власного капіталу** характеризує швидкість обороту такого капіталу і розраховується так:

$$K_{\text{о.в.к.}} = \frac{\text{К обор в .к.}}{=} \frac{\text{Виручка від реал.}}{\text{Вл. капіта.}} \quad (2.11)$$

$$K_{\text{о.в.к.}} = \frac{2000}{9000} = 0,20 - \text{ на початок періоду; } K_{\text{о.в.к.}} = \frac{18334}{11200} = 1,60 - \text{ на кінець періоду.}$$

Розрахунок свідчить про те, що $K_{\text{обор в.к.}}$ збільшилась на кінець періоду в порівнянні з початком і становить 1,6.

2. **Обор. інвестованого капіт.** показує швидкість обороту всього довгострокового (інвестованого) капіталу і розраховується наступним чином:

$$K_{\text{обор і.к.}} = \frac{\text{Виручка від реаліі}}{\text{Вл.капіт. + довгострокові зобов.я}} \quad (2.12)$$

$$K_{\text{о.і.к.}} = \frac{2000}{9000 + 2700} = 0,20 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{\text{о.і.к.}} = \frac{18334}{11200 + 1800} = 1,40 \text{ - на кінець періоду.}$$

З вищенаведеного рохраженку робимо висновок, що $K_{\text{обор і.к.}}$ збільшилась на кінець періоду, в порівнянні з початком і склала 1,40.

3. **Оборотн. ОФ** розраховується наступним чином:

$$K_{\text{об.осн. ф}} = \frac{\text{Виручка від реаліі}}{\text{Вл. капітал}} \quad (2.13)$$

$$K_{\text{об.осн.ф.к.}} = \frac{2000}{9000} = 0,20 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{\text{об.осн.фв.к.}} = \frac{18334}{11200} = 1,60 \text{ - на кінець періоду.}$$

Розрахунок говорить нам про те, що наша $K_{\text{обор і.к.}}$ збільшилась на кінець періоду по відношенню з початком і становить 1,6.

4. **Оборотність дебіт. Заборг.** розраховуємо за формулою:

$$K_{\text{о.д.з.}} = \frac{\text{Виручка від реал.}}{\text{Дебі. заборг.}} \quad (2.14)$$

$$K_{\text{о.д.з.}} = \frac{2000}{500} = 4 \text{ - на початок періоду; } K_{\text{о.д.з.}} = \frac{18334}{2100} = 8,7 \text{ - на кінець періоду.}$$

$K_{\text{о.д.з.}}$ збільшилась на кінець періоду, в порівнянні з початком на 4,7, що є позитивним для нашої діяльності ДП МО “Авіакон”.

Рентабельність продажів

1. **Продуктивність праці** показує скільки саме валового доходу приходить на одного працівника і визначається так:

$$Пп = \frac{\text{Чист. дохід або виручка від реал.}}{\text{...}} \quad (2.15)$$

$$\Pi = \frac{24000}{10,32} = 23,26 \text{ - на початок періоду; } \Pi = \frac{22000}{1100} = 20 \text{ - на кінець періоду.}$$

Наша Пп на ДП МО “Авіакон” дещо зменшилась, що є ознакою не зовсім ефективної діяльності.

2. **Прибуток на одного прац.** отражаєт, скільки ж прибутку доводиться на одного працюючого. Розрахуємо так:

$$\text{Ппр.} = \frac{\text{Ч.й прибут.}}{\text{Спискова чисельність}} \quad (2.16)$$

$$\text{Ппр.} = \frac{1176}{1200} = 1,00 \text{ - на початок періоду; } \text{Ппр.} = \frac{1680}{1150} = 1,50 \text{ - на кінець}$$

періоду.

Як бачимо **наш** Ппр збільшився, а це позитивно впливає на діяльність підприємства в цілому.

3. **Фондоозбросність** показує, скільки мобілізованих засобів доводиться на одного працюючого і розраховується за формулою:

$$\Phi_o = \frac{\text{Вл. капітал}}{\text{Спискова чисельн.}} \quad (2.17)$$

$$\Phi_o = \frac{9000}{950} = 9,5 \text{ - на початок періоду; } \Phi_o = \frac{11200}{950} = 11,8 \text{ - на кінець періоду.}$$

Наша Φ_o ДП МО “Авіакон” помітно збільшилась а саме до 11,8, що є позитивною характеристикою діяльності підприємства.

3. АНАЛІТИЧНІ ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДП МО “Авіакон”

3.1. Показники майнового стану нашого підприємства

1. Частка ОВФ в обігових коштах:

$$\begin{aligned} \text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} &= \frac{\text{Обор. вир.і ф.}}{\text{Обор. активи}} & (3.1) \\ \text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} &= \frac{1260 + 1400 + 100}{5530 + 100} = 0,5 \text{ - на початок періоду;} \end{aligned}$$

$$\text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} = \frac{1800 + 2000 + 100}{7900 + 100} = 0,5 \text{ - на кінець періоду.}$$

2. Частка ОЗ в активах:

$$\begin{aligned} \text{Ч}_{\text{о.з.}} &= \frac{\text{Зал.вартість ОФ}}{\text{Активи}} & (3.2) \\ \text{Ч}_{\text{о.з.}} &= \frac{3360}{11230} = 0,3 \text{ - на початок періоду;} \quad \text{Ч}_{\text{о.з.}} = \frac{4800}{16000} = 0,3 \text{ - на кінець періоду.} \end{aligned}$$

3. К. зносу ОЗ:

$$\begin{aligned} \text{Ч}_{\text{з.н.}} &= \frac{\text{Знос осн. засобів}}{\text{Пер. вартість осн. засобів}} & (3.3) \\ \text{Ч}_{\text{з.н.}} &= \frac{280}{3640} = 0,08 \text{ - на початок періоду;} \quad \text{Ч}_{\text{з.н.}} = \frac{400}{5200} = 0,07 \text{ - на кінець періоду.} \end{aligned}$$

4. К. оновлення ОЗ:

$$\begin{aligned} \text{Ч}_{\text{о.н.}} &= \frac{\text{Збільшення за зв. період перв. вартості ОЗ}}{\text{Перв. вартість ОЗ}} & (3.4) \\ \text{Ч}_{\text{о.н.}} &= \frac{980}{3640} = 0,3 \text{ - на початок періоду;} \quad \text{Ч}_{\text{о.н.}} = \frac{1400}{5200} = 0,4 \text{ - на кінець періоду.} \end{aligned}$$

5. Частка довгостр.фінансових інвестицій:

$$\begin{aligned} \text{Ч}_{\text{д.ф.}} &= \frac{\text{Довгостр.і фі інвестиції}}{\text{Активи}} & (3.5) \\ \text{Ч}_{\text{д.ф.}} &= \frac{700}{11230} = 0,6 \text{ - на початок періоду;} \quad \text{Ч}_{\text{д.ф.}} = \frac{1000}{16000} = 0,1 \text{ - на кінець} \end{aligned}$$

періоду.

6. Частка оборотн. виробн. акт.:

$$\text{Ч}_{\text{о.в.а.}} = \frac{\text{Обор. Виробн.фонди}}{\text{Оборотні А}} & (3.6)$$

$$\text{Ч}_{\text{о.в.а.}} = \frac{1260 + 1400 + 100}{11230} = 0,25 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{Ч}_{\text{о.в.а.}} = \frac{1800 + 2000 + 100}{16000} = 0,26 \text{ - на кінець періоду.}$$

7. Частка ОВА у обігов. коштах:

$$\text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} = \frac{\text{Оборотні вир.фонди}}{\text{Обігові К}} \quad (3.7)$$

$$\text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} = \frac{1260 + 1400 + 100}{5530 + 100} = 0,5 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{Ч}_{\text{о.в.ф.}} = \frac{1800 + 2000 + 100}{7900 + 100} = 0,6 \text{ - на кінець періоду.}$$

8. К. мобільності активів:

$$\text{К}_{\text{моб}} = \frac{\text{Мобільні акт.}}{\text{Немобільні акт.}} \quad (3.8)$$

$$\text{К}_{\text{моб}} = \frac{5530 + 100}{5600} = 1,01 \text{ - на початок періоду;}$$

$$\text{К}_{\text{моб}} = \frac{7900 + 100}{8000} = 1,00 \text{ - на кінець періоду.}$$

Аналізуючи наш майновий стан(МС), видно, що ефективність управління нашою компанією обумовлена швидкістю обертання ресурсів, як наслідок це впливає на відповідні показники. Окремі показники майнового стану нашого ДП МО “Авіакон” залишились незмінними. Проте, коефіцієнт зносу основних засобів зменшився на 0,01 та Коефіцієнт оновлення основних засобів зменшився на 0,10, що говорить нам про те, що підприємство проводить певні заходи щодо оновлення існуючих на підприємстві основних засобів та придбання нових. Також змінилась частка довгострокових інвестицій (зменшилась на 0,50), це сталося внаслідок збільшення активів підприємства. Зменшення коефіцієнта мобільності активів вказує на загрози для підприємства щодо можливості перетворення активів у ліквідні гроші.

3.2. Показники ділової активності

1. К. трансформації:

$$K_T = \frac{\text{Ч. виручка від реал. Прод.}}{\text{Активи}} \quad (3.9)$$

$$K_T = \frac{1400}{11230} = 0,12 \text{ - на початок періоду}; \quad K_T = \frac{2000}{16000} = 0,13 \text{ - на кінець періоду.}$$

2. Фондовіддача:

$$\Phi_{o.f.} = \frac{\text{Ч. виручка}}{\text{Основні вир. і фонди}} \quad (3.10)$$

$$\Phi_{o.f.} = \frac{1400}{3360} = 0,42 \text{ - на початок періоду}; \quad \Phi_{o.f.} = \frac{2000}{4800} = 0,42 \text{ - на кінець}$$

періоду.

3. К. оборотності обіг. коштів:

$$K_o = \frac{\text{Ч. виручка}}{\text{Обігові К}} \quad (3.11)$$

$$K_o = \frac{1400}{5530 + 100} = 0,25 \text{ - на початок періоду};$$

$$K_o = \frac{2000}{7900 + 100} = 0,25 \text{ - на кінець періоду.}$$

4. Період одного обороту ОК:

$$Ч_o = \frac{360}{\text{К.т оборотності обігових к.}} \quad (3.12)$$

$$Ч_o = \frac{360}{0,25} = 1440 \text{ - на початок періоду}; \quad Ч_o = \frac{360}{0,25} = 1440 \text{ - на кінець періоду.}$$

5. К. оборотн. запасів:

$$K_{o.z.} = \frac{\text{Собівартість реал.}}{\text{Середні запаси}} \quad (3.13)$$

$$K_{o.z.} = \frac{1190}{1260 + 1400 + 1680} = 0,3 \text{ - на початок періоду};$$

$$K_{o.z.} = \frac{1700}{1800 + 200 + 2400} = 0,3 \text{ - на кінець періоду.}$$

6. Період одного обороту З:

$$Ч_3 = \frac{360}{\text{К.т оборотн. запасів}} \quad (3.14)$$

$$Ч_3 = \frac{360}{0,3} = 1200 \text{ - на початок періоду}; \quad Ч_3 = \frac{360}{0,3} = 1200 \text{ - на кінець періоду.}$$

7. К. оборотності ГП:

$$K_{г.п.} = \frac{\text{Ч. виручка}}{\text{Готова прод.}} \quad (3.15)$$

$$K_{г.п.} = \frac{1400}{1680} = 0,83 \text{ - на початок періоду; } K_{г.п.} = \frac{2000}{2400} = 0,83 \text{ - на кінець періоду.}$$

8. Період погашення КЗ:

$$Ч_{к.з.} = \frac{\text{Середня кредитор.заб.} \times 360}{\text{Собівартість реал.}} \quad (3.16)$$

$$Ч_{к.з.} = \frac{(980 + 182 + 252) \cdot 360}{1190} = 428 \text{ - на початок періоду;}$$

$$Ч_{к.з.} = \frac{(1400 + 1900 + 360) \cdot 360}{1700} = 774 \text{ - на кінець періоду.}$$

9. К. оборотності ОК:

$$K_{в.к.} = \frac{\text{Ч. виручка}}{\text{Вл. капітал}} \quad (3.17)$$

$$K_{в.к.} = \frac{1400}{6300 + 300 + 56} = 0,21 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{в.к.} = \frac{2000}{9000 + 300 + 80} = 0,21 \text{ - на кінець періоду.}$$

Дослідження ділової активності(ДА) нашого ДП МО “Авіакон”, видно, що коефіцієнт трансформації, що характеризує інтенсивність використання активів, збільшився на 0,01, що вказує на збільшення активів підприємства та їх ефективніше використання. Значне зростання Періоду погашення КЗ характерне для ДП МО “Авіакон” й пов’язане із тривалим життєвим циклом продукції. Стабільність інших показників вказують на стійке становище ДП МО “Авіакон”.

3.3. Показники рентабельності

1. Рент. активів за прибутком від звич. Діяльн.:

$$R_{зв} = \frac{\text{Прибуток від звич. діяльн.і}}{\text{Активи}} \quad (3.18)$$

$$R_{зв} = \frac{1176}{11230} = 0,10 \text{ - на початок періоду; } R_{зв} = \frac{1680}{16000} = 0,11 \text{ - на кінець періоду.}$$

2. Рент.капіталу за чист.прибутком:

$$R_A = \frac{\text{Ч. Приб.}}{\text{Активи}} \quad (3.19)$$

$$R_A = \frac{1176}{11230} = 0,10 \text{ - на початок періоду; } R_A = \frac{1680}{16000} = 0,11 \text{ - на кінець періоду.}$$

3. Рент. вл. капіт.:

$$R_{в.к.} = \frac{\text{Ч. прибуток}}{\text{Вл. прибуток}} \quad (3.20)$$

$$R_{в.к.} = \frac{1176}{6300} = 0,19 \text{ - на початок періоду; } R_{в.к.} = \frac{1680}{9000} = 0,19 \text{ - на кінець періоду.}$$

4. Рент.виробн. фондів:

$$R_{в.ф} = \frac{\text{Ч.прибуток}}{\text{Вир.фонди}} \quad (3.21)$$

$$R_{в.ф} = \frac{1176}{3360 + 1260 + 1400} = 0,20 \text{ - на початок періоду;}$$

$$R_{в.ф} = \frac{1680}{4800 + 1800 + 2000} = 0,20 \text{ - на кінець періоду.}$$

5. Рент. Реаліз.продукції за прибутком від реал.:

$$R_Q = \frac{\text{Прибуток від реал.}}{\text{Виручка}} \quad (3.22)$$

$$R_Q = \frac{2100 - 490 - 210}{1400} = 1,00 \text{ - на початок періоду;}$$

$$R_Q = \frac{3000 - 700 - 300}{2000} = 1,00 \text{ - на кінець періоду.}$$

6. Рент. реал. продукції за прибутком від опер.діяльн.:

$$R_Q^{on} = \frac{\text{Прибуток від опер. Діяльн.}}{\text{Виручка}} \quad (3.23)$$

$$R_{Q^{on}} = \frac{1640}{1400} = 1,17 \text{ - на початок періоду; } R_{Q^{on}} = \frac{2300}{2000} = 1,15 \text{ - на кінець}$$

періоду.

7. Рент. реалізованої продукції за ЧП:

$$R_{Q^ч} = \frac{\text{Ч. прибуток}}{\text{Виручка}} \quad (3.24)$$

$$R_{Q^ч} = \frac{1176}{1400} = 0,84 \text{ - на початок періоду; } R_{Q^ч} = \frac{1680}{2000} = 0,84 \text{ - на кінець}$$

періоду.

8. К. реінвестування:

$$K_p = \frac{\text{Реінвестов. прибут.}}{\text{Ч. прибуток}} \quad (3.25)$$

$$K_p = \frac{1400}{1176} = 1,19 \text{ - на початок періоду; } K_p = \frac{2000}{1680} = 1,19 \text{ - на кінець періоду.}$$

9. К.т стійкості економ. зростання:

$$K_{с.е.з.} = \frac{\text{Реінвест. Приб.}}{\text{Вл. капітал}} \quad (3.26)$$

$$K_{с.е.з.} = \frac{1400}{6300} = 0,20 \text{ - на початок періоду;}$$

$$K_{с.е.з.} = \frac{2000}{9000} = 0,20 \text{ - на кінець періоду.}$$

10. Період окупн.капіталу:

$$T_k = \frac{\text{Акт.}}{\text{Ч. прибуток}} \quad (3.27)$$

$$T_k = \frac{11230}{1176} = 9,55 \text{ - на початок періоду; } T_k = \frac{16000}{1680} = 9,52 \text{ - на кінець періоду.}$$

11. Період окупн. ВК:

$$T_{в.к.} = \frac{\text{Вл.капітал}}{\text{Ч. прибуток}} \quad (3.28)$$

$$T_{в.к.} = \frac{6300}{1176} = 5,36 \text{ - на початок періоду; } T_{в.к.} = \frac{9000}{1680} = 5,35 \text{ - на кінець періоду.}$$

Дослідження рентабельності ДП МО “Авіакон”, показала, що $R_{зв}$ збільшилась на 0,01, що спричинено зростанням прибутку від звичайної діяльності. Значення R_A також зросла на 0,01, що у даному випадку пов’язано із збільшенням чистого прибутку та активів підприємства. Стабільність інших

показників вказують на стійке становище підприємства. Зменшення коефіцієнту реінвестування було спричинено збільшенням чистого прибутку підприємства.

Таким чином, досліджуване підприємство ДП МО "Авіакон" стабільно нарощує свої показники - зростають доходи від нашої продукції, значно збільшується сплата податків, зростає середньомісячна заробітна плата. Значні кошти ДП МО "Авіакон" передає на технічне переозброєння – інвестиції постійно вкладаються у розвиток виробництва. Отже, ДП МО "Авіакон" знаходиться у позитивній динаміці розвитку і є одним із потужних підприємств м.Конотоп.

Висновок.

На основі проведеного дослідження дочірнього ДП МО "Авіакон" можна зробити деякі висновки.

Аналізуючи розрахункові дані, можна зазначити, що підприємство забезпечено основними засобами, вартість яких зростає з кожним роком, що показує позитивну тенденцію розвитку підприємства. При цьому фондоозброєність зросла на 2,3 грн. Основні фонди використовуються ефективно, про що свідчить зростання показника фондovіддачі.

Зменшення чисельності персоналу відбулося за рахунок скорочення штату та оптимізації робочих місць (об'єднання двох або кількох подібних видів робіт і закріплення них за певним працівником) в період економічної кризи. ФЗП зменшився у зв'язку із зменшенням кількості працівників підприємства. Отже, за рахунок оптимізації робочих місць збільшився обсяг робіт, виконуваних одним працівником, що дозволило працівникам підприємства отримувати вищу заробітну плату.

Аналізуючи наш майновий стан(МС), видно, що ефективність управління нашою компанією обумовлена швидкістю обертання ресурсів, як наслідок це впливає на відповідні показники. Окремі показники майнового стану нашого ДП МО "Авіакон" залишились незмінними. Проте, коефіцієнт зносу основних засобів зменшився на 0,01.

Коефіцієнт оновлення основних засобів зменшився на 0,10, що говорить нам про те, що підприємство проводить певні заходи щодо оновлення існуючих на підприємстві основних засобів та придбання нових. Також змінилась частка довгострокових інвестицій (зменшилась на 0,50), це сталося внаслідок збільшення активів підприємства. Зменшення коефіцієнта мобільності активів вказує на загрози для підприємства щодо можливості перетворення активів у ліквідні гроші.

Дослідження рентабельності ДП МО "Авіакон", показала, що $R_{зв}$ збільшилась на 0,01, що спричинено зростанням прибутку від звичайної діяльності. Значення R_A також зросла на 0,01, що у даному випадку пов'язано із

збільшенням чистого прибутку та активів підприємства. Стабільність інших показників вказують на стійке становище підприємства. Зменшення коефіцієнту реінвестування було спричинено збільшенням чистого прибутку підприємства.

Таким чином, досліджуване підприємство ДП МО "Авіакон" стабільно нарощує свої показники - зростають доходи від нашої продукції, значно збільшується сплата податків, зростає середньомісячна заробітна плата. Значні кошти ДП МО "Авіакон" передає на технічне переозброєння – інвестиції постійно вкладаються у розвиток виробництва. Отже, ДП МО "Авіакон" знаходиться у позитивній динаміці розвитку і є одним із потужних підприємств м.Конотоп.

Список використаної літератури.

1. Агафонова Л.Г., Рога О.В. Підготовка бізнес-плану. – К.: Товар “Знання”, КОО. 2017 – 158 с.
2. Бланк И.А. Финансовый менеджмент. Учеб. курс. Киев.: НИКА-ЦЕНТР, 1999.
3. Бойчик І.М., Харів П.С. та ін. Економіка підприємства: навч. посібник. – К.: “Каравела”, Львів: “Новий світ”, 2017. – 298с.
4. Економіка енергетики : підручник / за ред. Л. Г. Мельника, І. М. Сотник. – Суми: Університетська книга, 2015. – 378 с. (<https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/45315>)
5. Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. - Суми : Університетська книга, 2012. - 864 с
6. Економіка підприємства: навч.-метод. посібник для сам. вивч. дисц. / Г.О.Швиданенко, С.Ф.Покропивний, С.М.Клименко та ін. – К.: КНЕУ, 2016. – 248с.
7. Економіка підприємства: підручн./За заг. ред. С.Ф.Покропивного. – Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2017. – 528с., іл.
8. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. Посібник для самост. Вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2017. – 263с.
9. Коробов М.Я. Фінанси промислового підприємства: Підручник. – К.: Либідь, 2015. – 160с.
10. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: Навч. Посіб. – 2-ге вид., стер.- К.: Т-во “Знання”, КОО, 2017. – 378с.
11. Крайник О.П., Клепикова З.В. Фінансовий менеджмент. Навч.посіб. Львів.:”Інтелект”, Київ.:”Данкор”. – 2000.
12. Мельник, Л., Ковальов, Б. (2020). Проривні технології в економіці і бізнесі (Досвід ЄС та практика України у світлі III, IV, і V промислових революцій. Сумський державний університет, с. 180. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/79621>

13. Методические рекомендации по формированию себестоимости продукции (работ, услуг) в промышленности. – К.: 2001. – 175с.
14. Методичні вказівки до проходження переддипломної практики та дипломного проектування для студентів спеціальності “Економіка підприємства” всіх форм навчання.
15. Мокий М.С., Скамай Л.Г., Трубочкина М.И. Экономика предприятия. Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М, 2016. – 264с.
16. Мотиваційні механізми дематеріалізаційних та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за заг. ред. доктора екон. наук, проф. І. М. Сотник. – Суми : Університетська книга, 2016. – 368 <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80197>
17. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Збірник нормативно-правових актів. Станом на 20 лютого 2000 року. – К.: Юрінком, 2000.
18. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. – 572 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80114>
19. Плоткін Я.Д., Янушкевич О.К. Організація і планування на машинобудівному підприємстві. Навч. Видання. – Львів: Світ, 2006. – 352с.
20. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С. Финанси предприятий. – М.: ИНФРА-М, 1999.-345с.
21. Щедрина Т. Конкурентоспроможність : Як її досягнути?//Діловий вісник . – 2017 .-№2-6.
22. Щелкунов В. И. Стратегическое управление производственным потенциалом предприятия//Компаньон . –1999-№49 . – с.3-32.
23. Экономика и бизнес: учебник / под ред. д.э.н., проф. Л. Г. Мельника, д.э.н., доц. А. И. Каринцевой. – Сумы : Университетская книга, 2018. – 608 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/80201>
24. Экономика развития: учебное пособие / под ред. д.-ра екон. наук,

проф. Л. Г. Мельника, канд. экон. наук А. Вик. Кубатко. Сумы : «Университетская книга», 2017. 352 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80184/1/%d0%adkonomyka_razvytyia.pdf

25. Kubatko, O. V., Chortok, Y. V., Honcharenko, O. S., Nechyporenko, R. M., & Moskalenko, I. M. (2019). Studying Features of Vehicle Type Selection by Trade and Logistics Enterprise. Mechanism of economic regulation. – 2019. – №3. – С. 73–82. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/76448>

26. Melnyk L., Sommer H., Kubatko O., Rabe M., Fedyna S. (2020). The economic and social drivers of renewable energy development in OECD countries. Problems and Perspectives in Management, 18(4), 37-48. doi:10.21511/ppm.18(4).2020.04

27. Melnyk L.G., Kubatko O. The impact of green-innovations on environmental quality and energy resource consumption. International economic relations and sustainable development : monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics T. Kurbatova. – RudaŚląska :Drukarnia i Studio GraficzneOmnidium, 2017. – 272 p. ISBN 978-83-61429-11-1

28. Melnyk, L., Dehtyarova, I., Kubatko, O., Karintseva, O., & Derykolenko, A. (2019). Disruptive technologies for the transition of digital economies towards sustainability. Economic Annals-XXI, 179(9-10), 22-30. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V179-02>

29. Melnyk, L., Matsenko, O., Dehtyarova, I. & Derykolenko, O. (2019). The formation of the digital society: social and humanitarian aspects. Digital economy and digital society. T. Nestorenko& M. Wierzbik-Strońska (Ed.). Katowice: Katowice School of Technology. [in Ukrainian].URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74570>

30. The effects of the management of natural energy resources in the European Union / V. Voronenko, B. Kovalov, D. Horobchenko, P. Hrycenko // Journal of Environmental Management and Tourism. – Craiova: ASERS Publishing, 2017. – Vol. 8, Issue Number 7(23), P. 1410-1419. Available at: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/1777>